

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави,
багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

22 грудня 2011 року № 50–51 (421–422)

ХОЧА УГОДУ Й НЕ ПАРАФОВАНО...

або ЄВРОПЕЙСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ УКРАЇНИ – ДОКОНАНИЙ ФАКТ

Дива не сталося. На саміті Україна – ЄС, який 19 грудня відбувся в Києві, Угоду про асоціацію України з Євросоюзом не підписали. Проте і європейська сторона в особах президента Ради ЄС Германа ван Помпея та очільника Єврокомісії Жозефа Мануела Баррозу, і українська – в особі Президента Віктора Януковича заявили, що досягненням саміту є завершення переговорів України та ЄС щодо Угоди про асоціацію, непідписання ж її пояснили технічними причинами.

Не сталося, втім, і краху європерспективи України. Заява, яку ухвалили учасники саміту, – взаємозобов'язуюча. А вона свідчить, що наша країна вже пройшла "точку неповернення", і незворотність євроінтеграції України – факт, самозрозумілий для обох сторін. "Ми хочемо зробити наступні кроки і ратифікувати Угоду про асоціацію якомога швидше, – зазначив президент ЄС. – Але це залежатиме від політичних обставин".

unian.net

Іншими словами, парафування та ратифікація Угоди залежатиме від того, чи позбудеться Україна таких прикрих притаманностей, як політично вмотивоване правосуддя, переслідування опозиції, порушення принципів свободи слова, згортання демократичних свобод, зокрема, ігнорування права громадян на проведення акцій протесту і – волевиявлення. Останнє стане лакмусовим папірцем під час парламентських виборів, які відбудуться 28 жовтня 2012 року. Європейську спільноту непокоїть доля колишнього Прем'єра Юлії Тимошенко, суд на якою є політичною розправою. Тому деякі провідні в ЄС країни категоричні: їхні уряди не ратифікують Угоду про асоціацію доти, доки

Ю.Тимошенко не вийде із-за ґрат і не одержить можливості брати участі у виборчих перегонах.

Більшість українських аналітиків, що озвучили свою позицію під час телемарафонів, які в понеділок провели декілька вітчизняних телеканалів, оцінюють результати саміту із знаком плюс для України. Мотивація різна. Приміром, така: саміт узагалі міг не відбутися, зважаючи на "контрзаходи", які з цією метою проводилися. Тут не заперечити. Російська група впливу в Україні вдавалася до провокацій, які відкидали Україну на узбіччя цивілізаційного виміру.

Закінчення на 2-й стор.

ОФІЦІЙНО

У КИЄВІ ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО ПРОВІДУ КУН

17 грудня у м. Києві відбулося засідання Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів, на якому з доповіддю виступив Голова Конгресу Степан Брацюнь. Підбито підсумки діяльності Конгресу за поточний рік, визначено напрямки роботи на 2012 рік та ухвалено низку рішень щодо участі партії у виборах до Верховної Ради України 28 жовтня 2012 року.

Зокрема, Конгрес підтвердив своє попереднє рішення брати участь у парламентських виборах 2012 року як окрема політична сила та доручив Голові Конгресу Степану Брацюню продовжити проведення політичних консультацій із опозиційними національно-демократичними та націоналістичними силами з метою узгодження висунення кандидатів у народні депутати по мажоритарних округах, наповнення виборчих комісій, спостерегачів тощо.

На Головному Проводі було обрано керівництво референтури з молодіжних питань КУН. Референтом став Олександр Маковецький з Києва, а його заступником Тарас Семенюк з Івано-Франківська. Олександра Маковецького було кооптовано до складу Головного Проводу Конгресу.

Головний Провід Конгресу ухвалив також заяву щодо саміту Україна-ЄС.

Прес-служба КУН

19 грудня у вінницькому прес-клубі відбулась прес-конференція на тему "Перспективи націоналістичного руху на Вінниччині".

У прес-конференції взяв участь голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь. Він представив громадськості нового керівника обласної партійної організації – В'ячеслава Березовського, якого затвердила Президія Головного Проводу КУН, що відбулася 17 грудня 2011 року.

Голова Вінницької обласної організації Конгресу розповів про пер-

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

ПЕРСПЕКТИВИ НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РУХУ НА ВІННИЧЧИНІ

спективи діяльності обласного осередку КУН, а також відповів на запитання журналістів.

Так, серед основних напрямків роботи Вінницького КУН В'ячеслав Березовський назвав необхідність активізувати діяльність партії, залучаючи нових членів, особливо, з молоді.

"Конгрес Українських Націоналістів не є олігархічною партією, у нас немає коштів, щоб не сходити з екранів центральних телеканалів та популярних політичних шоу. Ми розраховуємо на повсякденну ідеологічну роботу на особистому, людському рівні. Саме так працювали наші попередники з Організації

Українських Націоналістів. У них та кож не було доступу до сталінських ЗМІ, але всіма доступними способами вони несли свою ідею до широких мас", – сказав В'ячеслав Березовський. Він зазначив також, що нинішній політичний режим на чолі з Віктором Януковичем не здатен побудувати національну, демократичну, європейську Українську державу, тож націоналісти мають активізувати свої зусилля та прийти до влади на всіх рівнях, щоб побудувати державу європейського зразка.

Голова Конгресу Степан Брацюнь наголосив на перспективності розвитку націоналістичного руху на Вінниччині.

"Сьогодні ми спостерігаємо відчутне зростання національної свідомості людей, бачимо дедалі більшу активність вінничан у заходах національно-патріотичного спрямування. Конгрес присутній на Вінниччині від початку 1990-х років, і щороку зростає кількість осередків у цьому регіоні", – підкреслив лідер партії.

Степан Брацюнь зазначив, що завдання Конгресу – привести до влади українських патріотів-державників, людей чесних і порядних, високого інтелекту і політичної культури, відповідальних за долю українського народу.

"Тому Конгрес має намір взяти участь у виборах 2012 року до Верховної Ради України і виставити своїх кандидатів на мажоритарних округах Вінниччини. При цьому ми готові до узгодження дій із іншими національно-демократичними політичними силами в області, усвідомлюючи, що перемогти неукраїнську владу можемо тільки спільними діями", – сказав Голова КУН.

Прес-служба Вінницької обласної організації КУН

4 820102 210017

50

Дорогі читачі! Продовжується передплата на газету "Нація і держава" на 2012 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2012 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 6,01 грн., на 3 місяці – 18,03 грн., на 6 місяців – 36,06 грн, на рік – 72,12 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ПОЗИЦІЯ

КУН: ЯНУКОВИЧ ОСОБИСТО ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ПРОВАЛ САМІТУ УКРАЇНА-ЄС

Відповідальним за непідписання угоди про асоціацію із Європейським Союзом є особисто Президент України Віктора Януковича, вважає Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь.

"Впродовж тривалого процесу підготовки до саміту Україна-ЄС європейські політики неодноразово озвучували своє занепокоєння процесами згортання демократії в Україні, тиску на суди, переслідування опозиційних лідерів, що вже стало візитною карткою правління Януковича. Але Президент знехтував застереженнями ЄС, поставив під загрозу європейську перспективу України та кращу долю для всіх українців", – каже лідер КУН.

На його думку, мільйони українців стали заручниками особистої неприємності Президента Януковича до лідерів опозиції.

"Бажання помсти політичним опонентам разом із прагненням зберегти за будь-яку ціну владу в країні Януковича та його команди призвело до провалу переговорів із ЄС щодо асоціації. Така поведінка ганебна і недостойна очільника держави. Тож Віктор Янукович в черговий раз підтвердив, що він є випадковою людиною на такій високій державній посаді", – наголосив політик.

Прес-служба КУН

ПОДІЯ

БІБЛІЯ – УКРАЇНСЬКОЮ

Восени 2011 року сталася дуже значна подія в релігійному та культурному житті України. Вийшов у світ четвертий, повний переклад Біблії зі старогрецької мови на українську.

Думка про необхідність нового перекладу Біблії сучасною українською мовою виникла невдовзі після проголошення Україною незалежності та заснування Українського Біблійного Товариства – 1991 року. Товариство звернулося до очільників усіх християнських Церков, що на той час входили до його складу, за благословенням на переклад. Розпочався розгляд кандидатур можливих перекладачів. У результаті перекладачем було затверджено монаха-студита, священника, доктора богослов'я, професора Рафаїла Турконяка. Ще з 1975 року о.Рафаїл на прохання патріарха УГКЦ Йосипа (Сліпого) працював над перекладом Старого та Нового Заповітів з церковнослов'янської на українську, використовуючи для того текст Острозької Біблії.

У грудні 1992 року о. Рафаїл розпочав роботу над перекладом зі старогрецької мови. У червні 1995-го він повністю завершив дослівний переклад Нового Завіту, а в липні 1997 року – Старого Завіту. Однак попереду була ще величезна робота з перевірки, редагування та удосконалення тексту нового перекладу Біблії.

Лише 13 вересня 2011 року у Львові відбулася презентація вже виданого нового українського перекладу Біблії, робота над яким тривала близько 20 років.

Текст Біблії у перекладі Турконяка відповідає найповнішому канону слов'янських православних церков. Отож може використовуватися вірними та кліром усіх традиційних конфесій України.

Біблію можна придбати у Києві в центральному офісі Українського Біблійного Товариства за адресою вул.Баумана, 18, а також в регіональних представництвах УБТ (Львів, Харків, Херсон).

За матеріалами ЗМІ

Навряд чи суд над Ю.Тимошенко, публічні її приниження, порушення все нових і нових справ проти неї можна пояснити лише фактором ненависті та помсти з боку чинного Президента, як це дехто в нашій країні стверджує. Насправді переслідування опозиції, в апогеї якого опинилася колишній Прем'єр, – це професійно спланована проти України провокація, сценарій якої писали наші закляті друзі із тієї самої сусідньої держави, яка ну ніяк не може відновити імперію, бодай у вигляді якогось Євроазійського союзу, без примушування до останнього нашої держави.

Згадаймо, саме після арешту Ю.Тимошенко деякі європейські політики вимагали взагалі припинити переговори з Україною про асоціацію. Ці політики переважно є репрезентантами тих держав, для яких традиційно пріоритетом є Росія з її "Газпромом", і в формуванні відносин із нею інші країни, в тому числі – й наша, є другорядними. Хоча європейськість і не передбачає таких "пріоритетів" для режимів, де права людини і свобода слова – порожній звук, а застосування зброї масового знищення, як це було в Чеченії, – це лише наведення конституційного порядку, все ж заможні й стабільні держави схильні робити вибір на користь власних національних інтересів, які полягають у тому, щоб не дратувати не прогнозованих і цинічних кремлівських правителів, накликаючи на себе непередбачувані "санкції". Для тих же країн, які встигли "походити" під московським протекторатом, доля України не може бути байдужою. Тому, приміром, Польща закликала парафувати Угоду про асоціацію й таким чином зобов'язати ук-

Закінчення. Початок на 1-й стор.

СПІЛЬНА ЗАЯВА САМІТУ УКРАЇНА-ЄС

1. П'ятнадцятий саміт Україна – ЄС відбувся в Києві 19 грудня 2011 року. Україну представляв Президент Віктор Янукович. Європейський Союз (ЄС) представляли Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей і Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Дурас Баррозу.

2. Лідери із задоволенням відзначили, що головні переговірники досягли спільного розуміння щодо повного тексту Угоди про асоціацію, яка визначить майбутню договірно-правову основу відносин Україна – ЄС. Наразі відкритий шлях для технічної підготовки остаточної консолідованої версії Угоди, в тому числі в частині глибокої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі, з метою її якнайскорішого парафування.

3. Лідери визнали виняткову важливість Угоди про асоціацію, яка є новим етапом у розвитку договірних відносин між Україною і ЄС та ставить за мету досягнення політичної асоціації та економічної інтеграції. Це включатиме всеосяжний процес наближення України до цінностей, стандартів і норм Європейського Союзу у всіх сферах співробітництва. У зв'язку з цим лідери підкреслили важливість активізації зусиль у виконанні Порядку денного асоціації Україна – ЄС.

4. Лідери обмінялися думками щодо майбутнього відносин України та ЄС, побудованих на цілях та принципах Угоди про асоціацію. Ця Угода про асоціацію залишає відкритим шлях до подальшого прогресивного розвитку відносин між Україною та ЄС. Лідери визнали, що Україна як європейська країна з європейською ідентичністю поділяє спільну історію та спільні цінності з

ЦІВІЛІЗАЦІЙНИЙ ВИБІР

ХОЧА УГОДИ Й НЕ ПАРАФОВАНО...

раїнську владу дотримуватися демократичних стандартів.

Напередодні саміту те саме російське "лобі", яке безкарно (чи й з благословення?) діє під носом СБУ, успішно реалізувало чергову акцію дискредитації України, як правової держави, відзнявши в усіх можливих ракурсах Юлію Тимошенко в СІЗО. Ролик обійшов чи не всі вітчизняні телеканали. Його оглядали в багатьох зарубіжних країнах із щирим здивуванням: що ж то за дика країна, яка не дотримується елементарних свобод? Насправді в Україні ніхто не має права сфотографувати засудженого чи заарештованого в місцях позбавлення чи обмеження волі, тим більше в СІЗО, без його на те добровільної згоди. І якщо звиклі до вакханалії беззаконня українці переглянули "ролик" і забули, або ще й погомоніли про те, що "Юлі в СІЗО не так уже й зле", то європейська спільнота сприймає таку акцію приниження, як виклик цивілізації. На що й розраховували замовники "ролика", яких так довго й наполегливо розшукує та встановлює наша прокуратура. Огидна, однак, поведінка людей, які покликані стояти на сторожі Закону!

В арсеналі провокацій, які дискредитують Україну, є і шантаж газотранспортною трубою, відключенням якої начебто з вини України Москва регулярно залякує європейців. Якби на 15-у саміті

Угода про асоціацію була парафована, то наступного дня українське керівництво відбуло б до Москви, маючи на переговорах про ціну на газ європейську підтримку. Тож можна критикувати і ляяти нашу владу – вона того заслуговує, та коли йдеться про захист національних інтересів від агресивних посягань сусіда, маємо стати єдиним фронтом.

Як зазначив Валентин Наливайченко, "Непідписання Угоди про асоціацію з ЄС та Угоди про зону вільної торгівлі на саміті в Києві – це стратегічна поразка влади та відкидання країни на узбіччя Московської кільцевої. Всі ті політики, які грають проти укладення Угоди про асоціацію з ЄС, діють не тільки на користь Кремля, а й проти інтересів самої України".

Насамкінець хочу привернути увагу до такого позитиву саміту, як визнання ним європейської ідентичності України, що зафіксовано в його Заяві. По суті, це означає: місце України – в Європі. Заступник міністра закордонних справ України Павло Клімкін, зокрема, підкреслив: "Особисто я дуже довго обговорював у Брюсселі можливість застосувати цю формулу для України. Повірте, це не банальна формула, це дуже непроста формула. Для наших європейських колег вона означає приховану перспективу вступу України в ЄС". Перспективу, за яку будемо боротися разом.

Ольга ДМИТРЕНКО

Україні та визнали переваги продовження цих реформ у прозорий та всеохоплюючий спосіб, із залученням опозиції та вагомою участю представників громадянського суспільства.

8. Лідери підтвердили своє зобов'язання створити інституційні, регуляторні та технічні умови для імплементації Угоди про асоціацію та створення поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі. Вони визнали, що така поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі, пов'язана з більш широким процесом адаптації законодавства, може сприяти подальшій економічній інтеграції у внутрішній ринок Європейського Союзу, як це передбачено в Угоді про асоціацію. Вони також погодилися щодо виняткової важливості подальших зусиль з покращення бізнес-клімату в Україні.

9. Лідери позитивно відзначили прогрес у виконанні Плану дій щодо лібералізації візового режиму і підтвердили свої спільні зобов'язання просуватися до безвізового режиму, який буде запроваджений у відповідний час після створення визначених у Плані дій умов для добре керованого та безпечного пересування людей. Як проміжний крок до запровадження безвізового режиму, вони привітали завершення переговорів щодо внесення змін до Угоди про спрощення візового режиму, що має на меті подальше спрощення процедур видачі віз громадянам України.

10. Лідери обмінялися думками щодо міжнародних і регіональних питань, які становлять спільний інтерес, зокрема щодо відносин з Білоруссю та Росією. Що стосується Республіки Молдова, лідери відзначили спільність поглядів щодо процесу придністровського врегулювання у світлі нещодавнього відновлення офіційних переговорів у форматі "5+2".

Наші корпункти								
Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09	Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34	Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92	Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62	Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48	Львів	Хомич Іван	8-095-92-66-154	Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32	Миколаїв	Динилюха Ігор	(0322) 38-67-63	Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82	Одеса	Яценю Софія	(0512) 49-67-90	Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35	Полтава	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13	Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Кіровоград	Трищенко Віктор	(0522) 36-95-25	Рівне	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49	Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93	Севастополь	Бідюк Юрій	(050) 435-33-34	Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
				Проценко Володимир	(0692) 48-79-46	Чернівці	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

ВИЗНАННЯ

МИРОСЛАВ МАМЧАК –
ЛАУРЕАТ ПРЕМІЇ імені
В'ЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

20 грудня в Українському домі одному з найповажаних авторів тижневика "Нація і держава" Мирославу Андрійовичу Мамчаку було вручено Диплом лауреата премії імені В'ячеслава Чорновола – за кращу публіцистичну роботу в галузі журналістики.

Так відзначено подвижницьку працю публіциста, багатолітнього директора телерадіокомпанії "Бриз" ВМС ЗСУ капітана 1 рангу запаса Військово-Морських Сил України Мирослава Мамчака в царині досліджень історії Українського флоту.

Україна одвічно була великою морською країною – це переконливо доводить у своїх історико-документальних нарисах Мирослав Мамчак. З-під його пера вийшла низка книг, зокрема, "Флотоводці України. Історичні нариси, хронологія походів", "Україна: шлях до моря. Історія Українського флоту", "Військово-морська символіка України" та інші.

матика в його літературній та мистецькій творчості.

Редакція часопису "Нація і держава" сердечно вітає Мирослава Мамчака з високим визнанням – присудженням премії імені В'ячеслава Чорновола, зичить йому подальших творчих успіхів і перемог. З роси Вам і з води, шановний пане Мирославе!

(Читайте стор. 5)

Остання із цієї серії – "Тарас Шевченко і флот" – і заслужила високої відзнаки.

У книзі висвітлюється флотська сторінка біографії Кобзаря, його літературна та мистецька діяльність, пов'язана із службою на військових кораблях Аральської науково-дослідної ескадри. Вперше в українській бібліографії поглядом морського офіцера військова служба Тараса Шевченка виокремлюється як флотська служба від служби солдатської, а заодно досліджується морська тематика в його літературній та мистецькій творчості.

чого будинку Надією Андрієвською, працівниками та вихованцями закладу. Степан Брацюнь пообіцяв, що Конгрес Українських Націоналістів і надалі надаватиме фінансову допомогу закладу, зокрема через благодійний фонд "Соборність", заснований першим Головою КУН Славою Стецько та очолюваний Степаном Брацюнем.

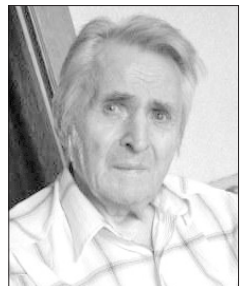
"Фонд "Соборність" працює на Вінниччині давно. Ми маємо досвід роботи із Вінницькою обласною дитячою лікарнею, якій Фонд чимало допоміг медичним устаткуванням. Також допомогу отримали інші медичні установи області. Через програму "Дар життя", яку проводив фонд "Соборність", було врятовано близько 20 дітей, хворих на вроджені вади серця. Сьогодні ми готові надавати допомогу й Вінницькому обласному спеціалізованому будинку дитини із ураженням центральної нервової системи", – підкреслив Голова Конгресу.

Прес-служба Вінницької ОО КУН

ВІТАЄМО!

КУРІННОМУ УПА – 90!

15 грудня виповнилося дев'яносто років курінному УПА, організаторові перших повстанських загонів на Волині Олесеви Брисю.

Він, як і його побратими, що стали волі на сторожі, – є символом незламності, вірності високим ідеалам Свободи та Незалежності. Без їхньої жертвості та відваги ми не мали б сьогодні самостійної Української держави. Їхній героїзм, висока моральність і безкорисливість і сьогодні є нашою сатисфакцією перед світом. Адже нація, яка мала таких лицарів і подвижників, ніколи не опиниться на задвірках цивілізації.

Олесь Брис походить із села Рачин, що за сім кілометрів від Горохова на Волині. Українська патріотична родина Брисів виховувала дітей на ідеалах самовідданого служіння нації. Олесь щойно склав сесію за перший курс Львівського медичного інституту, як до міста вступили німці. Відкрили тюрми із тисячами замордованих енкаведистами людей, серед яких було багато студентів. Мабуть, саме тоді Олесь пообіцяв собі боротися до загибелі проти ворогів України. Він повернувся на Волинь, де вже формувалися загони самооборони. Згодом постанала УПА-Північ, в лавах якої і воював Брис аж до арешту в лютому 1944 року.

Термін ув'язнення – десять років – Олесь Брис відбував у концтаборах Печори та Інти. Його рідні загинули. Старшого брата розстріляли нацисти, молодшого – НКВД. Батько помер від голоду в Казахстані. Мати, відбувши заслання, упокоїлася в рідній землі. Її могилі впродовж десятиліть вклоняється син. Місце поховання батька та братів невідомі.

Шляхетний і людяний, пан Олесь завжди приваблював до себе людей саме цими благородними рисами, був бажаним гостей українських військовиків, громадських організацій, студентських колективів. Коли він говорив, перед очима його слухачів поставала незламна Волинь, революційна молодь, романтика звияжців. Його і сьогодні люблять, шанують, цінують. Наш ювіляр мешкає у Львові. І дай, Боже, йому здоров'я на многії і благії літа.

З нагоди 90-річчя Олесь Брис щиро здоров'я друзі-націоналісти. Так, голова КУНу Степан Брацюнь, надсилаючи вітання ювіляру, зазначив: "Конгрес Українських Націоналістів сердечно вітає друга Олесь Бриса з ювілеєм, пишається ним, як звияжцем Української революції, учасником національно-визвольних змагань, одним із нескорених – лицарем нації. У день його народження – найщиріші побажання міцного здоров'я, щастя та добра. Ми пам'ятаємо Ваш подвиг в ім'я України, дорогий друже Брис! Слава Україні! Героям слава!"

До цих слів приєднуються усі, хто знає Олексія Бриса...

Марія БАЗЕЛЮК

ДОБРОДІЙНІСТЬ

ДІТЯМ – ПОДАРУНКИ
ВІД СВЯТОГО МИКОЛАЯ

19 грудня Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь разом із керівництвом вінницького осередку КУН В'ячеславом Березовським і Віталієм Гусаром відвідали Вінницький обласний спеціалізований будинок дитини із ураженням центральної нервової системи і порушеннями психіки.

До закладу, у якому виховуються близько 100 дітей-сиріт із вадами розвитку, націоналісти завітали, щоб передати малюкам подарунки від Святого Миколая – пакунки із солодощами.

"Перебуваючи на рідній Вінниччині у справах політичних, я не міг у день Святого Миколая, день любові

і милосердя, не відвідати дитячого закладу, де малюки особливо потребують цього милосердя", – сказав Степан Брацюнь.

Під час свого візиту лідер Конгресу зустрівся із директором дитя-

ВІЗИТ ГОЛОВИ "МЕМОРІАЛУ"
ДО США І КАНАДИ

Від 7 по 30 листопада 2011 року відбувся робочий візит до Північної Америки голови Київської міської організації Всеукраїнського Товариства "Меморіал", директора Музею советської окупації в Києві Романа Круцика.

Метою візиту була презентація американській і канадській громадськості та академічній середовищу найновіших архівних досліджень "Меморіалу" з історії України ХХ століття. Зокрема, мова йде про визвольну боротьбу українського народу на території Української РСР 1917–1932 рр.

Розповідь Романа Круцика про ці архівні матеріали відбувалася разом з представленням музейної експозиції і супровідної документальної монографії-путівника "Народна війна". Дослідники "Меморіалу" на чолі з Р.Круциком зібрали 70,000 нових архівних документів про "народну війну". В цих архівах також знайдено чимало свіжих матеріалів про Похідні Групи ОУН і підпільні мережі ОУН у Східній Україні та їхню боротьбу проти нацистів і большевиків у 1940-их роках.

У США Роман Круцик мав зустрічі з громадою у Нью-Йорку, Виппані (Нью-Джерсі), Вашингтоні і Чикаго; виступив

перед академічною аудиторією американських університетів, а саме: New York University, Harvard University (Cambridge, MA), American University (Washington, D.C.); поспілкувався з українськими дипломатами у Вашингтоні; дав інтерв'ю засобам масової інформації. Свою програму в США Роман Круцик завершив 15 листопада.

В Канаді голова "Меморіалу" побував в Оттаві, де відбув зустрічі з Canada Ukraine Parliamentary Friendship Group і з чиновниками в Канцелярії прем'єр-міністра. Зустрічі ініційовані і організовані КУДОК, на які були запрошені й представники КУК.

Після Оттави зустрічі з громадськістю відбулися в Монреалі (Квебек), Торонті, Ошаві і Гамільтоні. В Торонті Роман Круцик також зустрівся з дирекцією Українсько-Канадського Дослідно-Документаційного Центру (з яким "Меморіал" співпрацює уже багато років), з координатором Слов'янських (наукових) ресурсів і головою Центрально- і Східно-європейського центру ресурсів ім.Петра Яцика при Торонтському університеті д-р Ксенею Кебузинською, генеральним консулом України Олек-

сандром Данилейком і генеральним консулом Польщі Мареком Ціселльчуком. У Торонті Роман Круцик дав інтерв'ю засобам масової інформації.

24 листопада Роман Круцик відбув до Західної Канади, де мав зустрічі з громадськістю Вінніпегу, Едмонтону і Калгару. У Вінніпегу виступив з доповіддю у Манітобському університеті і зустрівся з чиновниками Канадського музею для людських прав. У Вінніпегу і Едмонтоні Роман Круцик взяв участь в офіційному відзначенні 78-ої річниці Голодомору в Україні і зустрівся з представниками провінційної влади.

На жаль, доповіді Романа Круцика у канадських Торонтському та Альбертському університетах були несподівано відмінені.

Тема доповіді, з якою виступав Роман Круцик: "Шляхи та етапи реалізації наукового проекту "Народна війна".

Роман Круцик відвідав Північну Америку на запрошення Конференції Українських Державницьких Організацій Канади і США. Громадські заходи відбулися під патронатом КУК у Канаді і УККА в США.

На світліні: зустріч голови "Меморіалу" і делегації КУДОК з членами Парламентської групи дружби між Канадою і Україною (ПГДКУ).

Зліва направо: Ед КОМАРНИЦЬКИЙ (федеральний депутат ФД), Орест СТЕЦІВ (голова ЛУК), Тед ОПЕЦ (ФД), Тарас ЗАЛУЦЬКИЙ (КУК), Марк БАРАВА (ФД), Роман КРУЦИК, Джеймс БЕЗАН (ФД), Роберт СОУПАК (голова ПГДКУ), Бернард ТРОТ'Є (ФД), Дейвід СМІТ (сенатор), Пітер ГОЛДРІНГ (ФД), Микола БІЛАНЮК (КУК), П'єр ЛЕМ'Ю (ФД), Адріана БУЙНЯК-ВІЛЛІСОН (голова ЛУ-окк), Оляна ГРОД (голова СУМ).

"Гомін України", Канада

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ

Леся РУПНЯК

Мешиканці Старосамбірщини обов'язково називають гостей місця, які варто відвідати. Одні – щоб ознайомитися з історією краю, інші – щоб вклонитися пам'яті героїв, ще інші – щоб похвалитися, яких знаменитих для України і світу людей породила ця земля. В кінці останнього переліку обов'язково додають: у нас, у селі Тур'є, проживає дуже талановита письменниця – Ольга Яворська, прочитайте її твори, не пошкодуєте. Для мене ключовим виявилось слово "прочитайте", бо воно зараз, на жаль, дуже рідко зустрічається в щоденній розмові людей. Читати – в розумінні отримувати від цього насолоду, співпереживати героям, серцем вболівати за їх долю – стало "не модно". А сам процес вважають марним гайнуванням часу. Поступ новітніх технологій та інформації вже давно почав давати зворотний ефект: мозок споживача стає "лінивим". Інформація задля інформації, без аналізу, без осмислення... Попереду – тупик, з якого люди знов шукатимуть виходу. Тож, вихована ще на старих добрих традиціях, я відразу спокусилася словом "читати".

– Маєте під рукою щось з творів Ольги Яворської? – запитала в директора Благодійного фонду Андрія Лопушанського Ореста Бонка.

– Краще познайомлю вас із самою авторкою, – відповів.

І ми поїхали в Тур'є. Про дороги, точніше, їх відсутність, у Старосамбірському районі можна складати легенди, то ж добралися вже надвечір. Подружжя Яворських, хоч гостей не чекали, зустріло нас привітно. Ця вчительська родина (Микола Іванович – директор місцевої школи, Ольга Йосипівна – викладає математику) може служити взірцем української родини. Усе в їх нехитрому господарстві сповнене любові: обайливо доглянуте, зі смаком розставлене й прибране. Ця ж любов і взаємна повага вгадується і в стосунках та розмові подружжя. Тут немає "твоїх" і "моїх" справ. Навіть у Спілці письменників пан Микола буває разом з дружиною. А вона, розповідаючи про щось, щоразу запитує в нього очима: "Чи маю рацію? А що думаєш ти?". При цьому помітно, що пан Микола дуже пишається своєю талановитістю "половинкою". Зрозуміло, мова відразу заходить про справи шкільні. І хоча Ольга Йосипівна за фахом математик, її дуже хвилює те, що учні майже нічого не читають.

– Заміна книжки комп'ютером – мародерство душі, – каже вона. – Адже втрачається майстерність мовлення, зникає глибина думки. Диво-дивне: діти збайдужіли навіть до казки. І батьки їхні збайдужіли до всього.

– А причина?

– За тридцять п'ять років учителювання може порівняти кілька поколінь

школярів. Висновки не втішні: теперішні діти мають дуже слабку пам'ять. Можливо, це відлуння Чорнобиля.

– Чи бачите якийсь вихід із ситуації?

– Не впевнена, що все можна вирішити легко й відразу. Можливо, варто було б спростити навчальну програму. Хай вона була б легшою, але ефективнішою.

– А як ви ставитеся до просвітницької діяльності?

– О, це дуже потрібна праця. Але дуже важка. Ми намагалися створити в себе літературне об'єднання... На жаль, не вийшло. Просвітництво вимагає великої самопожертви, причому не окремих ентузіастів, а цілої громади. Разом з тим не можу сказати, що українці цілком не цікавляться книжкою. Мала творчий вечір на своїй рідній Тернопільщині. Зал на 300 місць був переповнений. Квітів

нанесли – море. Найприємнішим було те, що прийшли не просто подивитися на свою землячку – вони читали мої твори. І це давало відчуття щастя. Однак, серед них не було молоді, що дуже засмучувало.

– Можливо, справа не в молоді, а в літературі?

– Література зараз дуже різна. Багато письменників демонструє грубість, навіть вульгарність. Я не приймаю такого, але не заперечую права на існування. Водночас є багато, як на мою думку, авторів, які пропонують справді інтелектуальне читиво, яке, до того ж, зачіпає серце, душу. Тому, гадаю, проблема в культурі читання, точніше, в її відсутності.

– Пані Олю, а це ж якраз і є те, що треба плекати з дитинства. Велика пошана до слова, зокрема, до слова друкованого. Колись одна жінка з невеликого села біля Косова, яка за своє життя вишила сотні сорочок, рушників і обрусів, розповіла мені, що десь аж до Другої Світової війни кожна українка мала за обов'язок вбрати свою сім'ю в нові вишиті сорочки чотири рази на рік – на Різдво, на Паску, на Спаса і... на початок нового навчального року. В цей день святково прибиралися не лише діти, а й їхні батьки. До школи – як до церкви. Такою була пошана до науки наших предків. Ще донедавна гордістю кожної родини була домашня бібліотека, і ми з вами пам'ятаємо довгелезні черги в книжкових магазинах. А як ми читали! Запоєм, ночами. Бути в курсі всіх літературних новинок – це було круто!

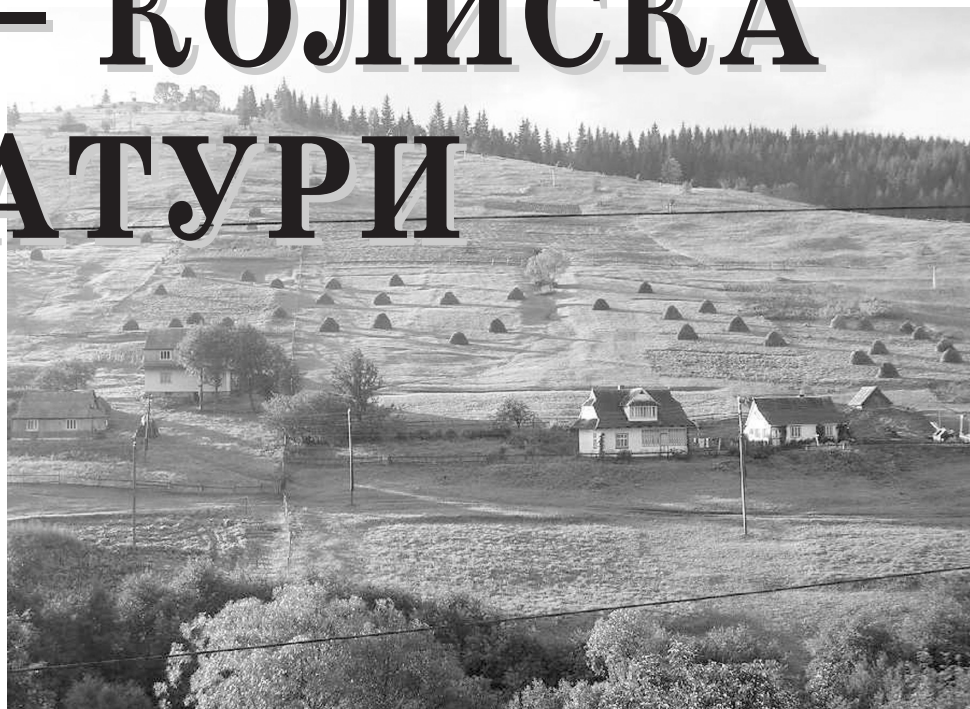
– Так. Вони, книжки, мені пахли, я з ними розмовляла, клала під подушку. Я готова була їх захищати, як людей. Пригадую випадок із свого студентського життя в Дрогобицькому педінституті. Був тоді такий предмет "Філософія. Діалектичний матеріалізм". І викладав його викладач на прізвище Акулов. Якось він, розповідаючи про роман Олеси Гончара "Собор", почав різко критикувати твір. Я не витримала. Встала і сказала: вибачте, будь ласка, я читала цю книжку і впевнена, що автор дуже правдиво зобразив життя. Викладачеві стало погано. Староста накинусь на мене: "Что ты наделала?". Я ж ніяк не могла зрозуміти, в чому моя провина, адже я сказала правду. Через кілька днів викладач прийшов на заняття, сам пояснив причину свого гніву: "Вас воспитало американское радио". Натомість інший викладач, Богдан Зозуляк, дав мені урок

Ці рядки Івана Гнатюка навіки вкарбувалися в моє серце. Тоді ж Сороколіт почав розповідати мені про Колиму, про наших письменників, які опинилися там не з власної волі. Якось я, вражена його глибокими знаннями з різних галузей, запитала, де здобував освіту. "В Алякинському університеті", – відповів, не задумуючись. Потім, зауваживши моє здивування, додав: "Ти ж учитель, повинна знати, що там лише тюрми". Під час однієї з таких щирих задушевних бесід я призналася, що пишу вірші. Попросив почитати. Похвалив. А тоді сказав: "Давайте усе, що маєте". По закінченні лікування поїхав з тими віршами до свого побратима Івана Гнатюка. Згодом Іван Гнатюк написав мені листа.

– Іван Гнатюк – істинний лицар і в житті, і в літературі.

– Знаєте, я досі дивуюся, як у таких важких життєвих обставинах він міг так

ТУР'Є – КОЛИСКА ЛІТЕРАТУРИ

виживання, пояснивши: "Не кожному думку можна висловлювати". Це я запам'ятала.

А потім прийшла хвороба, яка надовго прикувала мене до ліжка.

– Пані Олю, не хочу повертати вас думкою в ті сумні роки, лише скажіть, що саме повернуло вас до життя?

– Книжка. Я захворіла на туберкульоз мозку. Цілий рік перебувала в напівсвідомому стані, втратила зір. Лікарі робили все можливе і не можливе. Мама невідступно перебувала коло мене. І читала, читала, читала... Переважно це була класика – твори Івана Нечуя-Левицького, Івана Франка – це мій улюблений поет, Ольги Кобилянської. Через рік до мене повернулася свідомість. Тепер усе треба було заново вчитися робити, в тім числі, й ходити. Так минуло ще два роки. Загалом я пролежала в тубдиспансері три роки. І навіть не знаю, чим би все це скінчилося, якби поруч не було мами. Її я диктувала й свої вірші. Писати їх я почала давно, перший – був опублікований у дитячій газеті "Зірка". Але в той лікарняний період до мене прийшла поезія. А ще в лікарні доля зробила мені дуже цінний подарунок – знайомство з Іваном Гнатюком. Це мій хресний батько в літературі. А сталося так. Разом зі мною лікувався драматург Володимир Сороколіт. Був надзвичайно скромним, і власне цим звертав на себе увагу. Бувало, стоїмо в черзі за уколами, а він – усіх пропускає. Якось розговорилися про літературу. Пан Володимир запитав, що я читаю. Серед інших письменників назвала Юлію Друніну, на той час дуже прогресивну. Похвалив мій вибір і пообіцяв: я вам дам іншу книжку. А десь через день подарував збірку Івана Гнатюка "Калина". Я була дуже вражена, приголомшена, бо досі не читала нічого подібного.

Сину мій!

Клякни перед порогом,

обітри лице його сумне...

Не ступи відступником на нього,
бо з-під нього кров моя лине.

багато зробити для свого народу. Засуджений до страти, чекав виконання вирок у тюрмній камері. Але "милосердні" кати замінили цю міру покарання на двадцятип'ятирічне ув'язнення. У 1956 році Гнатюк був звільнений із спецборів на Колімі як "страждаючий тяжким недугом", тобто вмирати від сухот. Однак Божий суд присудив йому вижити. За своє життя написав 18 поетичних збірок і три книги публіцистики. За книгу спогадів "Стежки-дороги" удостоєний Національної премії імені Тараса Шевченка. Його вірші перекладені латвійською, естонською, білоруською, португальською та російською мовами. Сам він перекладав з польської, білоруської, вірменської, російської та сербо-лужицької.

Однак, навіть якби цього всього не було, шанували б його не менше, бо був Людиною, Людиною рідкісного благородства. Мав у собі якийсь особливий магнетизм. Пригадую, у 1990 році приїхав до нас в гості, в Тур'є. На зустріч з учнями і вчителями школи прийшов разом із своїм багатолітнім товаришем Михайлом Шалатою. Що то був за вечір! Ми тоді вперше підняли синьо-жовтий прапор. До шкільної ідальні, яка правила за актовий зал, зійшлося багато людей. Дух українства був таким сильним, а спілкування таким щирим і зворушливим, що учасники (зауважте, я не вживаю слова "присутні"), не стримуючи сліз, довго не хотіли розходитися. Коли ж ішов коридором нашої школи, навіть найгаласливіші бешкетники затишали й охоче віталися, а як заходив до вчительської, вчителі вставали, відповідаючи на привітання. Усе своє життя він турбувався більше про інших, ніж про себе. Пам'ятаю останню нашу зустріч. Лежав уже на смертному одрі, ледве міг говорити. А все допитувався: "Чи не змучились у дорозі?". Помер з іменем України на устах.

– Я зауважила, про що б ви не говорили, обов'язково повертаєтесь до школи. Навіть у книжці прози "На те воно й

серце" вмістили розділи "Дещо про школу", "З життя мого класу", де і спогади про шкільні роки, про ваших вчителів, і роздуми про те, яким повинен бути вчитель, а також короткі розповіді про свою роботу, своїх учнів. Шлях учителя тернистий, але з усього видно, що йдете ним з радістю і любов'ю. Чи завжди так було?

– Ой, ні. Як тільки я прийшла на роботу, учні мене не слухали. Пізніше вже начебто знайшли спільну мову. Але час від часу вони все ж "викидали коники". Причому витівки були жорстокими. Одного разу розпекли металеву ручку на електричній плитці і поклали на підлогу. Я підняла. Біль, сльози, образа, відчай, – усе було на моєму обличчі. Я й справді не могла зрозуміти: "За що?". Але вони зрозуміли... Що зробили зле, що це був пік жорстокості. Бо після цього все владналося.

– Я так розумію, що цей гріх – уже історія. А якими є теперішні школярі?

– По-перше, вони часто хворіють. Крім того, на плечі багатьох звалилися недитячі проблеми. Знаєте, коли дитина на запитання, про що вона мріє, відповідає "стати космонавтом" – це нормально. Коли ж її найзаповітнішою мрією є "вилікувати від пияцтва тата", а найвищим відчуттям щастя "коли тато тверезий", – є про що задуматися.

– Село співається?

– В мене враження, що стає все більше людей, які мають роздвоєння особистості. Коли приходять до церкви, – всі шляхетні, добрі, милі. А потім ідуть у кафе, і там вже – не ті люди. Загалом у Тур'є живуть щирі, прості, роботящі люди. Просто, не всі здатні піднятися вище над щоденною рутинною, дуже вже багато зневіри в їх душах.

– Коли над тобою знущується ворог, мобілізуєш себе на боротьбу, коли свій – опускаєш руки.

– Так і є. Але буває й по-іншому. Тут у нас жила одна жінка, пані Наталя. Прагнула допомогти всім, роздавала все, що мала, готова була обійняти світ. Можливо, хтось назвав би її меценаткою... Але я гадаю, що такі святі пориви є в кожному.

– До речі, про меценатство. У ваших краях усі говорять про Андрія Лопушанського...

– Так. Він і справді багато робить для людей, для своєї малої батьківщини. Причому, безкорисно. Знаєте, що мене найбільше вразило? Телефонув мені якось Орест Бонк, розпитує про здоров'я, над чим працюю, а далі каже: "Якщо у вас якась книжка вже готова (бо я похвалилася, що пишу прозовий твір і поезію паралельно), то ми можемо спонсорувати її видання". Признаюсь, втішилася несканзанно. І не тільки тим, що вже маю забезпечений друк, а й тим, що цей чоловік – маю на увазі пана Андрія – не чекає, поки його попросять, а сам придивляється до потреб краю і його мешканців, що власне і є в традиціях українських меценатів-патріотів.

...Дві книжки прози Ольги Яворської – "Запізніла зустріч" і "На те воно й серце" перечитала тричі. І тричі – на одному подиху. Мала намір написати рецензію. Але зрозуміла, що не зможу. Для своїх коротких повістей, новел та оповідань авторка вибирає такі сюжети й ситуації, і так глибоко занурюється в світ героїв, їхню психологію, емоційний стан, настрої й переживання, що все сприймається надзвичайно живо, як сколок життя. Сьогоднішнього, напруженого, важкого... Вона не вдається до складної сюжетної архітектури, не вибудовує особливих мовних конструкцій. Ольга Яворська просто розповідає, але так, що, навіть перечитуючи твір, на третьому абзаці забуваєш про намір щось аналізувати, а на останньому – зауважуєш, що твоє обличчя вже давно мокре від сліз.

ПЕРШЕ АНТИБІЛЬШОВИЦЬКЕ ПОВСТАННЯ У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Мирослав МАМЧАК

Про зустріч 17 вересня 1939 року Червоної армії-визволительки на теренах Західної України написано і пишеться зараз досить багато. Зміст основних матеріалів – про здійснення віковичної мрії галичан про возз'єднання західного краю з Великою Україною у єдину державу, про остаточне визволення українців з під "польської кормиги", принесене зі сходу сонце свободи і вільне нове щасливе життя.

Мене теж так вчили у школі, і я теж цьому вірив. Однак, працюючи над історичним нарисом про рідне село Княже, що розкинулося понад Черемошем на Снятинщині Івано-Франківської області, натрапив на історичний нарис "Соціалістичні перетворення за роки Радянської влади по Княженській сільській раді (1939–1976 роки)", підготовлений парткомом колишнього колгоспу ім. Г.Петровського. Там я знайшов цікаву згадку, як сільська "банда" у жовтні 1939 року напала на сільський ревком, що передував сільській раді. З того нарису виходило, що нібито сільські бандити просто так напали на орган влади, а згодом добра радянська влада, окріпнувши у краї, дала собі з ними раду через справедливий народний суд. Більше ніде згадок чи бодай якихось повідомлень про цей напад я не знайшов. Чим не вгодила цим селянам щойно встановлена у селі довгоочікувана нова народна влада, у нарисі теж не говорилося. І якась дивна була для мене ця "банда": нікого не вбили, не пограбували, а лишень побили представників влади і визволили бранців. Якось не сходилося з діями звичайної банди, щось походило на давній рух опришків.

Та у Княжому, хоч з тих пір і промайнуло 72 роки, ще знайшлися свідки тих подій, сини і доньки їх учасників. З їхніх слів з'ясувалося, що це не був просто напад якоїсь бандитської шайки, а повстання селян, майже всього села, проти чинного свавілля щойно встановленої радянської влади і розквартированого тут гарнізону НКВС. На мій погляд, повстання в селі Княже стало першим виступом мешканців Західної України проти московсько-більшовицької влади, першим широким громадським протестом супроти встановленого більшовицького окупаційного режиму, який виявився набагато гіршим режиму польського.

Та спершу слід сказати, що в Княжому у вересні 1939 року справді зустрічали визволителів з хлібом-сіллю. У селі біля церкви була встановлена урочиста брама-арка, увінчана жовто-блакитними і червоними прапорами, колишні КПЗУівці і "сельробівці" організували урочистий мітинг мешканців села на честь визволення і возз'єднання західноукраїнських земель з Великою Україною. У багатьох людей на очах були сльози радості і надії на краще життя, люди вірили, що тривала боротьба за визволення не була даремною, всі вірили у краще майбутнє. Та так тривало не довго. У відносно демократичній Польській державі, хоч і проводилася відверта полонізація, але у селі активно діяли товариства "Просвіта", "Каменярь", "Союз українців", "Пласт", "Сільський господар", кооператив, політичні організації партій КПЗУ, "Сельроб" і ОУН, яка між іншим, створювалася для боротьби проти польського режиму. Однак з перших днів встановлення

Дмитро ГНІДАН

московсько-комуністичного режиму була заборонена діяльність усіх політичних партій, культурно-освітніх, спортивних та господарських товариств, і розпочалося переслідування національно свідомих українців, насамперед, членів ОУН, а згодом черга дійшла і до колишніх комуністів. Органом влади у селі був оголошений призначений прибулими військовими ревком, до якого більшість колишніх підпільників і борців за визволення включені не були. У приміщенні щойно новозбудованої зусиллями громади сільської школи розмістили гарнізон НКВС і ревком.

Терор радянської влади проти місцевого населення розпочався з перших тижнів її існування. Арешти у селі були проведені вже через місяць – 20 жовтня 1939 року. Того дня ревкомівцями при допомозі гарнізону НКВС були арештовані молоді хлопці член районного провуду ОУН Дмитро Петрович Гнідан, сільські активісти ОУН його брати Іван і Микола, однофамілець Микола Петрович Гнідан, Степан Кузьмович Павлюк, Дмитро Онуфрійович Маценко, Іван Степанович Миронюк. Їх по-звірячому катували і затим замкнули у підвалі новозбудованої школи, який з тих пір чекістами став використовуватися як сільська тюрма-катівня.

Чим завинили перед новою владою ці люди? Та нічим. Ще зовсім недавно, в липні-вересні, всі вони входили до Покутського повстанського куреня, який мав стати базовим підрозділом антипольського повстання напередодні вступу Червоної армії в Західну Україну. Цей повстанський загін готував, між іншим, "представник з Києва", а по суті – НКДБ. Як активісти ОУН, ці молоді двадцятирічні хлопці, вели підпільну антипольську боротьбу, теж ратували за об'єднання всіх українських земель у єдину державу. І коли це сталося, враз стали ворогами влади, яка, як і попередня окупаційна влада, бачила Україну виключно колонією.

Коли по селу покотилася чутка про наглі арешти молодих, чесних, порядних і працьовитих молодих людей, село Княже вибухнуло повстанням. Посеред ночі вдарив церковний дзвін і розбудив село. У дзвін вдарив сільський паламар Петро Гнідан, батько арештованих трьох синів. Люди з околиць почали збігатися на тривогу до церкви. Коли взнали що сталося, близько сотні чоловіків, очолені Петром Гніданом, озброївшись вилами, сокирами, косами і лопатами, оточили приміщення школи, де утримувалися ув'язнені, і,

штурмуючи будівлю, вимагали їх звільнення. Збіглися і ревкомівці. Повсталі побили ревкомівців і деяких військових, розігнали варту, зламали замки шкільного підвалу і визволили безпідставно арештованих бранців. Гарнізон НКВС з села втік до Снятина.

Боячись поширення протестного руху іншими селами Снятинщини, влада вимушено відступила, і протягом наступних двох місяців визволених арештантів не переслідувала. Вони вільно жили і працювали у селі. А вже коли влада зміцніла, коли опутала всі села густою мережею владних інститутів та гарнізонами НКДБ і НКВС, повстання проти неї не забула і взялася до улюбленої справи – арештів і депортацій у визволених селах.

Під час Богослужіння, на Свято-го Миколая, 19 грудня 1939 року, прямо у церкві були арештовані жителі Княжого Степан Козьмович Павлюк, Дмитро Онуфрійович Маценко, Іван Степанович Миронюк, Василь Фербей, а у сусідньому Драгасимові – сільський вчитель Василь Михайлович Левицький, Іван Степанович Миронюк, Маценко Григорій Онуфрійович, Степан Федорович Фербей, Василь Миколайович Чичул. У грудні 1940 року чекісти сфабрикували справу "ворогів народу", в якій проходило 30 осіб з Княжого і сусідніх сіл. "Найгуманніший" суд засудив всіх до найвищої міри покарання – розстрілу, вирок здійснено 7 травня 1941 року у Дем'яновому Лазі під нинішнім Івано-Франківськом. Разом з ними арештували і запроторили до Сибіру першого радянського директора сільської школи Івана Петраша, який теж загинув у сталінських катівнях.

Та цим "народна" влада не обмежилася. Того ж року були арештовані і депортовані на Крайню Північ на заслання родичі і просто друзі закатованих Михайло Гнідан, за ним його дружина Варвара, Василь Григорович Гнідан, Дмитро Гнідан з дружиною Параскою, Василь Курилюк, Кузьма Павлюк з дружиною Анастасією і Василь Григорович Винничук. Вина цих людей перед владою була лише в тому, що вони не привикли ні перед ким гнути спину, були незалежними, мали трохи землі, на якій уміли працювати, і жили у порівняно добротних будинках. Такі характеристики на той час відповідали поняттям "націоналістів", "куркулів" і "ворогів народу". Мало хто з них повернувся у рідне село.

Так завершилося перше антибільшовицьке повстання в Західній Україні. Для радянської влади протягом десятиліть ці повсталі проти більшовицького свавілля селяни були названі звичним для них словом "банда", яка, бачте, бажала демократичної Української держави, хотіла вільно працювати і при цьому не хотіла покидати рідні, політичним потом і кров'ю землі та депортуватися до Сибіру. І в цьому – правда і про "золотий вересень", і про "свободу", яку він приніс начебто звільненому від поневолення краю. А нам, нинішньому поколінню українців, не завадило б увічнити цей глибоко патріотичний здвиг наших земляків, понесені ними жертви заради соборної Української держави, бо проголошення незалежності України у 1991 році не сталося, як твердять деякі історики, саме собою, а стало наслідком боротьби старших поколінь, їх жертв, їх тернистої життєвої дороги.

ДАЙДЖЕСТ

Михайло ГОНЧАР

Скринька Пандори, як відомо, існує в єдиному екземплярі. Проте, схоже, українська олігархономіка освоїла її серійне виробництво і справно забезпечує такими скриньками владу. Наступна після Харківських домовленостей скринька вже перебуває в руках Володаря Межигір'я, який уособлює цю владу. Схоже, що він збирається її відкрити. Прикметно, що каменем спотикання стало членство України в Договорі Енергетичного співтовариства (ДЕС), де Київ набув повноправне членство 1 лютого цього року. Нині кулуарно ведеться мова про денонсацію участі країни в ДЕС з тим, щоб створити комфортні правові умови для здачі української газотранспортної системи включно з підземними сховищами газу, а також газорозподільчими мережами російському "Газпрому"

України. Для прикладу – цитати з двох визначальних документів. "Україна є ключовою транзитною країною у постачанні вуглеводнів до країн ЄС... У цьому контексті надзвичайно важливе значення як для ЄС, так і для України має гарантування безпеки, прозорості та надійності роботи транзитної системи". Це записано в Меморандумі Україна-ЄС щодо порозуміння у співробітництві в енергетичній сфері ще з 2005 року.

Останній стратегічний документ Єврокомісії "Послання щодо безпеки енергетичних постачань та міжнародного співробітництва "Енергетична політика ЄС: взаємодія з партнерами за межами наших кордонів" від 7 вересня 2011 року продовжує лінію меморандуму: "ЄС повинен підтримати зусилля з реабілітації газотранспортної системи України, а також підвищити прозорість та рівень правової бази. Вона повинна бути націлена на швидшу інтеграцію України до Енергетичного співтовариства".

камері СІЗО. Гірше не тільки для України – гірше й для Європи, бо безпосередньо б'є по європейських цінностях і вочевидь є зазіханням на європейські інтереси.

7. Чи усвідомлюють можна-владці на Печерських пагорбах, що російська сторона використовує тотально корумповану українську державну машину для ураження Євросоюзу і не тільки в сенсі порушення двосторонніх відносин ЄС з окремо взятою країною? Насамперед Росія намагається торпедувати встановлення універсальних правил гри на енергетичних ринках, взірцем яких є європейські. Зараз вона намагається обмежити застосування Третього енергопакета та проштовхнути в ЄС проект чергового "відкатопроводу" під назвою "Південний потік". У цьому контексті кроки України розглядатимуться як пособництво недружнім діям щодо ЄС.

8. Посилення позицій російського "Газпрому" через встановлення ним контролю над ГТС Білорусі та

СКРИНЬКА ПАНДОРИ.
"ГАЗОВИЙ" ДУБЛІКАТ

на "братерських" засадах в обмін, звісно, на так званий дешевий газ для олігархономіки.

Як писав драматург античних часів Еврипід, "кого Юпітер хоче згубити, того позбавляє розуму". Здається, це й про нинішніх українських можновладців, хоча й сказано в V столітті до нашої ери. Можливо, подібний задум Юпітера щодо нинішніх керманців не виглядає злом на тлі їхніх масштабних дінь з часу приходу до влади, але добром це не завершиться ні для країни, ні для них, ні для паразитарної олігархії.

Необхідно взяти до уваги низку обставин і чинників.

1. Членство України в ДЕС означає інтеграцію її енергетичного сектора в енергетичний простір Євросоюзу, незалежно від того, чи набуде вона колись у майбутньому членство в ЄС. Відмова від участі України в ДЕС автоматично означає відмову від європейської інтеграції.

2. "Реверс" України в питанні ДЕС буде індикатором для політики Києва загалом, оскільки енергетичний сектор двосторонніх відносин Україна-ЄС є визначальним для Брюсселя.

3. Якщо подібний крок Києва матиме місце, це означатиме пряме і грубе порушення засадничих положень ініційованого Президентом Закону України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" від 1 липня 2010 року:

"Ст. 7. Основними засадами внутрішньої політики в економічній сфері є: ...переведення українських газо-, нафто- і електроенергетичних мереж на умови функціонування, що діють у державах Європейського Союзу.

Ст. 11. Основними засадами зовнішньої політики є: ...забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі".

4. "Реверс" мислення" корумпованого українського енергетичного чиновництва щодо ДЕС не тільки відображає їхній шахрайсько-хуторянський світогляд, але й є грою на ураження своєї країни на користь іншого гравця. При цьому ще й стають у позу "ображених" на Брюссель. Однак водночас чомусь "забувають", що:

– ЄС залишається послідовним у своїй енергетичній політиці щодо

Інша європейська інституція – Європарламент – висловила достатньо чітко на користь України у своїх рекомендаціях щодо переговорів з Києвом від 1 грудня:

"(v) зміцнити співпрацю між Україною та ЄС в енергетичній сфері, яка є частиною Угоди про асоціацію;

(w) ...допомогти водночас українській владі у переговорах щодо умов постачання газу з Росії, аби забезпечити відповідність українсько-російської газової торгівлі стандартам та цінам ЄС".

5. Все, на що спромоглась офіційна українська сторона після приєднання до ДЕС, це випустити із запізненням на п'ять місяців, 3 серпня ц.р., розпорядження Кабміну №733 "Про затвердження плану заходів щодо виконання зобов'язань в рамках Договору про заснування Енергетичного співтовариства". План є, заходів нема. Київ на тлі можливого виходу з ДЕС виглядатиме не просто таким собі імітатором європейської енергетичної інтеграції, який займається нічогонеробленням та зволіканням, а шахраєм, який хоче ошукати свого партнера. Якщо лінощі недбайливим учням можуть прощатися, то шахрайство – навряд чи. Тим більше у разі, коли зачіпаються фундаментальні інтереси ЄС.

6. Лібералізація енергетичного ринку ЄС здійснюється достатньо системно і поетапно впродовж тривалого періоду, починаючи з кінця 90-х років. Залучення до цього процесу країн Південно-Східної та Східної Європи (України, Молдови, Грузії) відображає стратегічне бачення Брюсселя щодо поширення уніфікованих енергетичних правил гри на країни, що відіграють важливу роль для енергетичної безпеки ЄС. Тому "викрутаси" Києва щодо договору сприйматимуться у Брюсселі не тільки як ігрища позбавленого розуму правлячого в Україні олігархату, а як спроба завдати удару по інтересах ЄС, та ще й із допомогою "третьої сили" – російського монополіста-постачальника, з яким існує давній конфлікт цінностей.

Для перспектив євроінтеграції вихід України з ДЕС – це значно гірше, ніж "посадка" экс-прем'єра Ю.Тимошенка і безпрецедентне судове засідання за однією зі справ у

України навряд чи сприйматиметься в Брюсселі та сусідніх з Україною столицях країн Центральної Європи як чинник зміцнення стабільності поставок газу зі Сходу. Усе це буде розглядатися через призму посилення монополістичних позицій сили, що протидіє встановленню конкурентних відносин на енергетичному ринку, сили, яка сповідує принцип використання енергоресурсів як інструменту здійснення політичних та економічних впливів.

Перелік можна продовжувати, показуючи безглуздість і протизаконність дій владної команди. Проте важливим є інше – наслідки.

1. Оборудка "дешевий газ в обмін на труби та вихід України з ДЕС" призведе зрештою до втрати суверенітету України над ГТС. Цінові ж преференції будуть обмеженими в часі, як показує приклад Білорусі.

2. В ЄС можуть дійти очевидного висновку: немає сенсу підписувати Угоди про асоціацію та ЗВТ з країною, в якій не дотримуються демократичних цінностей та ігнорують спільні енергетичні правила гри.

3. Розпочнеться ерозія так званого позаблокового статусу України. Країна втягуватиметься не тільки в російські інтеграційні оборудки на пострадянському просторі під парасолькою Євразійського союзу, а й у ОДКБ, бо хто дає дешевий газ, той і замовляє політичний курс.

4. Простір влади Володаря Межигір'я скорочуватиметься власне до розмірів Межигір'я, оскільки він стає непотрібною ланкою у вирішенні питань. Усі питання вирішуватимуться у Володаря Гір у Москві через "Газпром".

5. Доля українського олігархату – стати здобиччю старших хижаків. Насамкінець варто ще раз згадати Еврипіда: "Кожен правитель має пам'ятати три речі: він править людьми, він має правити згідно із законами, він не вічно буде правити".

"ДТ", ч.45

ПОЗИЦІЯ

СВТ. МИКОЛАЙ
КЛИЧЕ НА ЗАХИСТ
НЕВИННО
ЗАСУДЖЕНИХЗаява з приводу вироку
за пошкодження пам'ятника
Сталіну в Запоріжжі

Вшановуючи пам'ять святителя Миколая Мир-Лікійського, ми часто згадуємо один промовистий епізод із його життя. Святий архієпископ, коли довідався про несправедливий вирок над трьома мешканцями Фригії, поклавшись на місце страти й "меч із руки воїна вихопивши, кинув на землю... і мужів від пут звільнив" (Життя святих, т. 4, с. 155).

Чи ж не так має поводитися кожен християнин перед викликом брутальної несправедливості? Та ось 12 грудня 2011 р. в Запоріжжі завершився багатомісячний суд над кількома юнаками, звинувачуваними в пошкодженні пам'ятника Сталіну. Замість того, щоб виправдати молодих людей та засудити провокаторів, котрі зважилися звести на козацькій землі пам'ятник кривавому тиранові, суд визнав юнаків винними й позбавив волі кого на два, кого на три роки або обмежив волю, щоправда, з відтермінуванням вироку. Як ми, християни, що молимося до святителя Миколая про його заступництво перед Богом і беремо мир-лікійського владу за взірць, реагуватимемо на брутальний виклик?

Немає української родини, яка б не постраждала від сталінського режиму. У кожного з нас, навіть у зятятх сталіністів, знайдеться родич, померлий від голодоморів, засланий до Сибіру, засуджений за дійсний або вигаданий опір владі, позбавлений права на професію за свої переконання. Український народ став жертвою геноциду, а християнські Церкви були приречені в СРСР на знищення.

Християнинові не годиться дбати про помсту за їхні страждання. Але не пасує нам також миритися з реабілітацією тоталітаризму, а отже ставати пасивними співучасниками відродження культу зла з його демонічними символами. Адже пам'ятник Сталіну – не знак прощання з трагічним минулим, а символ надії на його повернення, – надії, яку власники пам'ятника, комуністи Запоріжжя, пов'язують із приходом своєї партії до влади.

Я пишаюся тим, що серед засуджених юнаків є парафіяни Харківсько-Полтавської єпархії. Кожен із них нагадає мені рядки з Шевченкової поеми "Юродивий" та обнадійливі слова, почуті пророком Іллею від Бога на горі Хорив, – про сім тисяч стійких, "що не схилилися перед Ваалом, та... не цілували його" (3 Цар. 19:18). В усіх храмах нашої єпархії підносилися й підноситимуться молитва за виправдання невинно засуджених Романа Хмари, Олексія Зануди, Василя Абрамів, Юрія Пономаренка, Віталія Вишнюка, Анатолія Онуфрійчука, Пилипа Тарана, Василя Лабайчука, Едуарда Андрющенка. Прошу приєднатися до цієї молитви християн з інших юрисдикцій і конфесій.

Вирок запорізького суду – це виклик для всіх правозахисних організацій України. Не політичні симпатії чи антипатії, а наше громадянське сумління закликає поєднатися в захисті постраждалих за патріотичні переконання співвітчизників, а також у вимозі звільнити українську землю від зловісних символів володарювання комуністичних диктаторів та їхніх поплічників. Від партій, які позиціонують себе як демократичні або національно-демократичні, ми, православні християни, чекаємо на чітку оцінку судового вироку й конкретні дії для виправдання покараних юнаків. Не можна дозволити, аби ця резонансна справа була похована в нетрях посткомуністичного судочинства.

У молитві до святителя Миколая ми просимо його, аби, "як помилював... трьох чоловіків, що у в'язниці сиділи, та спас їх від гніву царського й кари смертної" (3 вірою і любов'ю, с. 90), так помилював і кожного з нас. Хай же спільний захист невинно засуджених, до якого кличе нас архієпископ Мир Лікійських Миколай, стане нашою молитвою до святого й закликом до Божого милосердя – милосердя до кожного з нас і до всього нашого народу. Зокрема ж – молитвою за визволення з тенет культу ненависті всіх причетних до встановлення й захисту запорізького пам'ятника червоному богоборцеві.

† Ігор,
архієпископ Харківський і Полтавський

НЕСКОРЕНА НАЦІЯ

Цього року у видавництві "Гедіон Прінт" вийшла друком художньо-документальна повість Семена Чиснока "Нескорена нація", яка, як зазначено в передмові, тематично продовжує повість цього ж автора "Ціна життя".

Семен Чиснок – знаний і на Рівненщині, і далеко поза її межами громадсько-політичний діяч, дослідник історії національно-визвольних змагань. Він одним із перших в Україні на основі документальних матеріалів опублікував дослідження про енкаведистські провокації, спрямовані на дискредитацію Української Повстанської Армії. Створені НКВД "боївки" під виглядом повстанців убивали мирних жителів, фахівців, які приїхали із Великої України працювати в західно-українські області. Свої злочини енкаведисти приписували УПА, намагаючись таким чином скомпрометувати її героїчний чин в очах місцевих жителів. Люди здогадувалися чи й знали про це давно. Проте статтю під назвою "Упирі", яка містила неспростовні факти більшовицьких злочинів, уперше опублікував у тижневику "Шлях Перемоги" Семен Чиснок. Вона мала міжнародний резонанс, як і такі його публікації, як "Розгром спецотряда", "Упирі-2" та інші.

Родом із Перемишля (нині – Польща), Семен Чиснок мешкає в смт Млинів на Рівненщині. Активний учасник боротьби за незалежність України 1980–90 рр. XX століття. Очолював районну організацію НРУ. 1993 року організував Млинівську районну організацію Конгресу Українських Націоналістів, яку відтоді незмінно очолює донині.

У новій книзі на основі документальних фактів і свідчень учасників тих подій автор досліджує глибинні витоки нашої Незалежності, розповідає про трагічні події, які випали на долю українського народу під час нацистської та більшовицької окупацій, аналізує досягнення та прорахунки за роки незалежної Української держави.

Книга – надзвичайно цікава і цінна. Вона має стати настільною, принаймні, для кожного жителя Волинського краю. Пропонуємо читачам дві, вміщені в книзі, публікації.

Семен ЧИСНОК

ЛЮДОЛОВИ

Підходив кінець лютого сорок п'ятого року XX століття. Снігова заметіль настільки розбушувалася, що вся Волинь безмежно вкрилась яскраво-білим сніговим покривалом. На самій межі з Волинню тихо причаїлись скромні рівненські халупки по селах Калинівка, Певжа, Бакорин. Це села повстанської слави.

Село Певжа гордилося садибою Мірченків. По всій Волині, в часи фашистського поневолення, сильно розпечалились польські банди, які нападали на беззахисні українські села, випалювали їх дотла, а мирних жителів жорстоко мордували. Тому майже в кожному поліському селі таємно споруджувалися схрони для захисту своїх сімей. Такий схрон був споруджений і в садибі Мірченка, який вірно служив його сім'ї, а згодом і українським повстанцям...

Уся Західна Україна горить у полум'ї боротьби з більшовицькими поневолювачами за свою волю та незалежність. Бореться майже кожне село, кожна хата, кожна чесна, порядна українська родина.

У селі Певжа підійшла неділя, свята неділя. Через замети люди добираються до церкви, щоб помолитися Богу. Нарядилася до святині і господиня Мірченків. Спокійно вийшла з хати, а білий-білий сніжок так і вдарив своїм відблиском молодіці в очі, засліпивши її. Та через деяку мить світ розвиднівся: вона побачила фігури озброєних кіннотників, які стрімголов мчали до села...

– Господи, це ж по їхні душі женуться кати. Хтось доніс. Негайно повертайся додому, – підказав їй внутрішній голос. Так вона і зробила.

– Хлопці, будьте напоготові! В село женуться енкаведисти!

– Що будемо робити, друзі? – звернувся до всіх Федір.

– Не дай, Боже, здатися! Краще згинуть у відкритому бою, ніж у цьому підземеллі.

Вони нашвидкоруч хапають зброю, набої, гранати, а найміцніший Федір витягує нагору "дихтяра" з дисками. Нашвидку, навколо хати, організовують кругову оборону.

Довго чекати не довелося. Незабаром зафиркали коні, спішилися червонопогонники. Застрочили автомати, заgrimіли гранати, заревів "дихтяр", застогнали перші поранені. Почервоніло від людської крові біле снігове покривало. Понад годину точився жорстокий нерівний бій. У повстанців закінчуються набої. Залишається на кожного по одній гранаті... Лунає команда:

– Виходу нема, пора в рукопашний бій!

– Вперед, за Україну!

Воїни відважно кидаються на прорив. Два юнаки моментально скошені автоматними чергами, а чотирьом вдається вирватися.

Цей героїчний вчинок бачив сусідський хлопчина Олексій Слабецький. Ось що він пригадує: "Я почув страшну стрілянину, а потім побачив, як дві дівчини з автоматами в руках опускаються з горбочка в долину, весь час озируючись. Незабаром на цьому горбочку з'явилися два вершники.

– Не стрелять! Братъ живьем! – полетіло їм навздогін.

– Господи, та це ж людолови, про яких я недавно читав у старих книжках.

Кіннотники, борсаючись у снігу, спускаються в долину. У дівчат, мабуть, закінчилися набої, бо запанувала мертва тиша. Та через якусь мить, замість пострілів, у долині лунають ніжні прощальні дівочі голоси.

– Помираємо за Україну! Слава Україні!

Два пістолетні постріли блискавично рознесли ці прощальні слова засніженою долиною".

Такою геройською смертю пішли з життя дві юні патріотки України – Аня з Пісника, батьки якої запропорені в сибірські мерзлоти, а старшого брата катують у тюремних застінках, та Анна (псевдо "Одарка") з села Крупи, що біля Луцька. У цьому рукопашному бою вдалося вирватися із оточення лише легко пораненому Степану Ломаняку та його брату Івану, а воїни Федір Панькевич і Олексій Петровський героїчно загинули. Про долю рідного брата Федора нам розповіла Надія Панькевич:

"Ми корінні жителі Бакорина. Батьки наші – свідомі українці. Старший брат Федір у часи фашистської окупації України зголосився добровольцем у підрозділ української самооборони, щоб надійно захищати свій народ від жорстоких посягань з боку польських банд, фашистських каральних загонів та черво-

них партизанів, а згодом – від більшовицьких загарбників уже в рядах Української Повстанської Армії. Був учасником бою під Гурбами (в ролі помічника кулеметника). У скрутні хвилини бою, для підняття духу воїнам, голосно співав повстанську пісню: "...Лента за лентою набої подавай! Український повстанче – в бою не відступай!.. Господня сила вберегла юнакові життя. Ворожа куля потрапила в його ранцевий мішок. Після бою командування відпускає Федора додому в рідне село, щоб трохи відпочив та привів себе у належний стан. Але так сталося, що з тактичних міркувань командування УПА приступило до розформування крупних повстанських підрозділів і створення дрібніших. Федір, у повному озброєнні, потрапляє у своє рідне село в розпорядження місцевої бандерівської бойвки для продовження

служби. Саме в ту трагічну неділю воїн перебував зі своїми бойовими друзями у кривій садибі Мірченків, де і загинув. Тоді з поля бою забрали вбитих і поранених енкаведистів та окремим транспортом відвезли до райцентру мертвих повстанців. Де покоїться їхній прах – невідомо. Відомо лише одне, що ранньою весною, як тільки розтав сніг, на те місце таємно прийшли матері, вони зібрали землю, полили кров'ю їхніх дітей під час бою, і по-християнськи захоронили її на цвинтарі. Поховання здійснив священник отець Федір Левицький. Після похоронної, отець тихенько заспівав юним Героям повстанську пісню.

Не пощадив тодішній більшовицький режим жодної сім'ї загиблих воїнів. Почалися переслідування та помста. Надія Панкевич разом із матір'ю переховувалися де тільки могли, переважно в далеких родичів, або добре знайомих. Їхню оселю пограбували, хату, хліва та стодолу зі збіжжям спалили.

– Надо уничтожить дотла все бандеровское кодро! – вигукували на кожному кроці "закаленные коммунисты".

Надю вистежили і посадили в тюрму на два роки. Через пару років її відпустили на волю. Як жити? Що робити? Ні хати, ні роботи. Де знайти притулок? Чим харчуватися? Нарешті, здавалося, з'явилася своя рідна держава – Україна. Та де там! Наді та її подібним борцям за волю України доля і тут не посміхнулася. Вони не заслужили пошани – ні живі, ні мертві.

ПЕРЕД СМЕРТЮ ВОЇНИ РОЗГОВІЛИСЯ

Це сталося на Великодні свята. Четверо юних українських повстанців – Ганя Лесик (18 років), Люба Лебідь (18 років), Борис Лебідь (18 років) та Федір Походай (19 років) – завітали в батьківську хатину, щоб привітати своїх рідних з

одним із найбільших християнських свят – Великоднем.

– Христос Воскрес! – привітно привіталися повстанці.

– Воїстину Воскрес! – почулась щира батьківська відповідь.

– Воскресне Україна! – не втримався від радості старенький дідусь, який відпочивав за печею.

Як годиться, всі тричі поцілувалися, побажали один одному в щасті та здоров'ї других свят дочекати. Пишний святковий стіл дуже радо запрошує дорогих гостей до себе. На його середині гордо рум'яніє із засвіченою свічечкою паска, а навколо неї приворожуюче заманюють запашним ароматом домашня ковбаска, копчена шинка...

– Прошу дорогих гостей до столу, – щиро запрошує господаря.

Перш ніж сісти за святковий стіл, усі побожно перехрестилися та помолилися Богу. Після короткого застілля в господі пожвавилася розмова, задзвеніли ніжні дівочі голоси, тихенько розляглася Великодня пісенька:

*"Христос Воскрес із мертвих,
Смертю смерть подолав
І тим, що в гробах,*

життя дарував..."

Ніщо не віщувало біди. Нікому навіть в голову не могло прийти, що у таке велике свято знайдеться антихрист, який вистежить юних повстанців та запродасть їх на поталу ворогу. А поки що святковий настрій тішить батьків та гостей. Таке буває раз у рік. Але час біжить невідганно. Почало вже вечоріти. Юні воїни вдячно прощаються з рідними... Ідучи дорогою, вони тихенько підспівують собі Великодню пісеньку, не віддаючи про те, що співають її в останні хвилини свого життя, що кожний крок наближає їх до смерті, і що ця смерть із нетерпінням чекає на них уже не з косою, а зі смертельною зброєю в кістлявих руках. Не дійшовши до Ужинецького перехрестя кілька десятків метрів, до них донеслася вечірня відправа служби Божої з Млинівського Святопокровського собору. Воїни трохи сповільнили хід. Та несподівано служба Божа заглушилась шаленою стріляниною. Повстанці уже її не чують. Лютий безбожний ворог відібрав у них юне життя. З лютою ненавистю вбивці вискакують зі своїх укриттів і по-звір'ячому добирають тяжко поранених – хто прикладом, а хто смердючим кирзямком. Стогони затихли... На мертвих навалилася зграя. Вона закланно здирає ще теплу закривавлену одягу, взуття, хизується награбованою зброєю. Оголені тіла відтягують на узбіччя для залякування людей. Прохожі з оглядкою хрестяться, намагаючись не проронити жодної сльозини, інакше – смерть.

На третю неділю, посеред ночі, на перехресті заклинається бульдозер, риючи глибокий котлован. Туди загортатимуть уже розкладені тіла наших воїнів. Боже мій, яка ще нація перетерпіла подібне глумління? На другий день, поверх загорнутих тіл, наведено тонни дорожнього щебеню. Ніхто навіть не міг помітитися над ними чи покласти хоча б однією квіточку, бо ніхто не знав, що там, під цією кучугурою щебеню, покояться жертви більшовицького розбою. Лише тоді, коли Україна воскресла, воскресли її борці. Тут їх перезахоронили по-християнськи, по-Божому, з військовими почестями, а над братською могилою місцеві патріоти з Млинова, Дубна спорудили чудовий пам'ятник, до якого щороку приходять люди з живими квітами, щоб уклонитися та вшанувати їхню пам'ять хвилиною мовчання. Сьогодні ми, українці, низько схилиємо свої голови перед світлою пам'яттю цих славних синів і дочок України, вірних патріотів-борців, які віддали юне життя на вівтар Свободи та Незалежності Української Держави. Тернистий шлях випав на їхню долю. Без власної держави, без будь-якої сторонньої підтримки вони понад десятиліття героїчно боролися і жертвовно гинули в нерівних боях із жорстокими ворогами України.

Вічна Вам пам'ять! Слава Україні!

НЕВИГАДАНІ ІСТОРІЇ

Дорогі друзі!

Багато пережив, маю що розповісти, але нема кому. Доживаю самотнім. Ніхто не прийде, не спитає, як тобі живеться, не цікавиться твоїм минулим. Байдужість. Нині і в місті, і в селі точаться розмови тільки про гроші. А скільки прибавили, а скільки прибавлять? А те, що верховодить антиукраїнська банда, – обивателю байдуже.

Не дивуйтесь, що ділюся спогадами з Вами, бо більше ні з ким. Зможете -надрукуйте, а коли ні, то гніватися не стану, бо знаю, що в редакції є матеріали цікавіші і актуальніші. З наближенням Нового року і Різдва Христового засилаю найкращі вітання, щоб мали здоров'я, сили, завзяття до боротьби.

Ваш читач, передплатник і друг Андрій Бобюк (повстанець "Креміль"..., "Кривоніс").

ПРОКОЛ

Андрій БОБЮК

Анатолій Шевченко, редактор "Народної газети", яку задушили ще за президентства Віктора Ющенка, просив мене написати продовження автобіографічної повісті "Зацьковані собаками" про мої митарства з чужими документами по "стройках комунізму". Я пообіцяв, але слова не дотримав. Навіщо витрачати оту мізерну дідівську пенсію, коли книжку не те, що не розкуплять, а й не розберуть задармо, як це трапилося з "зацькованими...".

Пройшов час, обсіли болячки, і мимоволі в безсонні ночі почали докучати спомини. Веселі не тривожили, бо веселих було обмаль, хоч я по натурі гуморист.

Про одну таку невеселу пригоду розповім.

Це був прокол, перший і останній в моїй одисей. Втратив пильність, і виною було не чудове грузинське, настояне бочкове вино, а жіноча краса.

Не похвальнось, що краще жилося на тих стройках, як у повстанському курені, а гірше. В курені я був вільний у своїх вчинках, а тут – підневільний наймит. Однак не був голодний, мав добрий одяг, дах над головою. Дуже сумував за Україною, мамою і акордеоном, якого залишив на зберігання у Савата Галана, на хуторі біля Монастирського лісу. Отож, перш ніж пристойно одягнутися, коли почав працювати монтажником на Куйбишевській ГЕС, дешево придбав гарний "HOHNER" в одного інженера, якого він привіз як трофей із війни. Акордеон дуже покращив мій настрій, почали запрошувати на усякі вечірки-випивки, іменини, грав танцюристам у клубі. Завелась зайва копійчина, за яку купив пристойну одяжину, мав змогу дивитись гарні трофейні кінокартини. Купував цікаві книжки зарубіжних авторів у перекладі російською мовою.

До деякої міри праця монтажника-висотника була престижною і добре оплачуваною. Окрім зарплати, яку платив "Гідрострой", контора якого знаходилася в Ленінграді, ми мали ще й відрядні, добові, преміальні. Цікавим було й те, що ми не засиджувалися на одному місці довше двох місяців. Змонтуємо металевий каркас і перекидають на іншу будову.

Бригада наша була із холостяків – хлопці дружні, і мені було з ними приємно працювати.

Одне нас різнило: у вільний час я зачитувався книжками, а вони волочилися за дівчатами.

І ось закинули нас на будівництво Ладжанурі ГЕС у Грузії. Це в гірській місцевості, де мої хлопці засумували, бо дівчат-грузинок було дуже мало, та й ті мали кавалерів. Було з десяток росіян і вірменок, але заміжніх. Та Бог змилювався над нами, прислали двох дівчат-росіянок: Таню і Катю. Дівчата були геодезистами, і їм дали окрему квартиру в будинку для інженерів і начальства. Катя була, як кажуть, "так собі", кругленька пампушка, вірогонка, а Таня виявилася дуже вродливою, строгою в поведінці брюнеткою. Палкі грузини хмарою кинулися до неї, двоє навіть запропонували руку і серце, але відкинула усіх.

Як і усім хлопцям, Таня мені теж сподобалась, бо була дуже привабливою як жінка і розумною як людина, але я навіть не старався з нею заговорити, бо в моєму серці залишилася

ся досі "Ластівка". Та доля непередбачувана... "Ластівка" загинула в бою ще в 1950 році, а жива, запашна як квітка, Таня була поруч. Мені вона нагадувала розквітлу троянду, на якій ще не висохла вранішня роса. Зрештою, я не був монахом, і ота непоборна сила тягнула мене до дівчини. Зблизила нас музика. Таня виявилася шанувальницею літератури, мистецтва, особливо музики і не пропускала танців, де я грав на акордеоні, а інколи, хильнувши доброго грузинського вина, співав романси, бо Бог обдарував мене пристойним баритоном.

І ось одного вечора Таня несподівано попросила, щоб я її провів до квартири. Я погодився охоче. Хлопці, захищаючи нас від ревливих грузинів, йшли оддалік. Перед порогом подякувала і зачинила за собою двері. Я був радий і цьому. Лиш на четвертий раз запросила до кімнати, і ми гарно провели вечір за розмовою про музику, літературу, природу. На інші вечори просила брати з собою акордеон, я грав улюбленим нею і мною мелодію, забуваючи, де і з ким перебуваю.

Хлопці дуже мені заздрили і рекомендували одружитися з Танею. Прийшов час виїжджати на іншу будову, відрядження закінчилось. У понеділок вдосвіта чекав на нас автобус, а в неділю пішли ми з хлопцями до клубу і дали прощальний концерт. Я грав, хлопці танцювали, а в перерві співали "частушки". Таня не танцювала, хоча запрошували пристойні кавалери, сиділа сумна і мовчазна. Не дочекавшись закінчення концерту, взяла мене за руку: ходім. Не пішли на квартиру, запропонувала посидіти в скверку під деревом, бо день видався сонячним, жарким. Бачачи, що вона засмучена, я почав щось веселе розповідати, але вона мене перебила:

– Андрійку (прізвище тоді я мав Орлов, побатькові – Степанович, а імені не поміняв), я тобі подобаюсь?

Не так приголомшило мене несподіване питання, як те, що вона звернулася українською мовою. У багатьох випадках я умів викрутитися, а тут відібрало розум, і я відповів теж українською:

– А хіба ти сама не бачиш?

– То чому ти не просиш, щоб я стала твоєю жінкою?

Це мене прибило. Що я мав відповісти, коли дівчина мені подобалася не тільки вродою, але, насамперед, розумом, поведінкою. Мені стало дуже жаль Тані, я бачив, що вона ось-ось розплачеться, але сказати правду, викрити себе не мав права. Не маючи слів втішити її, я мовчав.

– Знаю, чому мовчиш. Ти не росіянин, ти українець, навіть не східняк, а із Західної України, твоя, хоч російська, але гарна, м'яка вимова тебе виказала. Крім того, ти грав українську музику, навіть бандерівські мелодії. Я донька офіцера-льотчика, жила два роки у Чорткові, закінчила там середню школу і чула ці мелодії...

– Таню, що ти говориш? – почав я перелякано.

– Не бійся. Я тебе не видам, ти мені теж дуже подобаєшся, в тебе золоте серце...

І притулившись до мого плеча, розплакалась.

Удосвіта ми від'їхали, більше я Тані не бачив...

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

...ДОРОГОЮ
ВІД КОНСЕРВАТОРІЇ
ДО ФІЛАРМОНІЇ

У Львові урочисто відкрили пам'ятник легендарному українському композитору Володимирові Івасюку (1949–1979)

Скульптурне зображення композитора – бронзове, постамент і мощення – гранітні. Висота пам'ятника – два з половиною метра, а встановили його на проспекті Шевченка. Втілили проект скульптор Сергій Олешко та архітектор Михайло Ягольник.

Ідея увіковічнити скульптурним зображенням автора

"Червоної руті" та ще понад ста пісень, піснотні інструментальних творів, музики до кількох вистав – Володимира Михайловича Івасюка – у самісінському центрі Львова належить лідеру гурту "Океан Ельзи" Святославу Вакарчуку. Саме він п'ять років тому запропонував і місце для пам'ятника – на найкоротший дорозі від консерваторії до філармонії, котрою щодня проходять усі, хто має стосунок до музичного навчання. Створення пам'ятника також відбулося коштом Святослава Вакарчука.

На відкриття пам'ятника прийшла сила-силенна людей. Серед присутніх – близькі композитора, зокрема, сестра Галина Михайлівна Івасюк-Криса. Вшанували своєю присутністю пам'ять Володимира Івасюка міський голова Львова Андрій Садовий, заступник мера з гуманітарних питань Василь Косів, ректор Франкового університету Іван Вакарчук, депутати міської та обласної рад.

"Львів для Володимира Івасюка, напевно, був особливим містом – він у ньому зростав як композитор, вчився, ходив цими вулицями... – зазначив під час церемонії відкриття пам'ятника Святослав Вакарчук. – Львову Івасюк завдячує, мабуть, і тими емоціями, які зробили його музику відомою на весь світ. Нехай пам'ять про Володимира Михайловича завжди буде в наших серцях, а цей пам'ятник стане місцем, де молодь збиратиметься, співатиме і його пісень, і своїх власних. І нехай це буде творче і веселе місце – з такою енергетикою, яку ніс у собі Володимир Івасюк".

Тетяна КОЗИРЄВА,
"День", ч.233

ТРАДИЦІЇ

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ
У РОДИННОМУ ДОМІ "ПОКРОВА"

19 грудня у День Святого Миколая молодіжна референтура ЛМО КУН провела благодійну акцію. За кошти, виручені із вхідних квитків на вечорниці, було закуплено дитячі книжки видавництва "Світ Дитини" та солодкі подарунки для Родинного дому "Покрова" отців салесян церкви Св. Покрови, що на вулиці Личаківській у Львові. На вихованні у отців перебувають 36 хлопчиків-сиріт різного віку, для яких не знайшлося ні коштів, ні місця у інтернатах. Для таких

дітей, власне, і був zorganizований Родинний дім. Хлопці – під опікою монахів, виховуються у духовній атмосфері. У контексті цих пріоритетів, власне, духовного виховання, було закуплено відповідного змісту літературу.

Сподіваємося, що цей маленький внесок допоможе вихованню Родинного дому "Покрова" вирости повноцінними членами нашої суспільства.

Підготувала Мар'яна МАКСИМІВ,
секретар ЛМО КУН

Видавець Конгрес Українських
Націоналістів

Засновник та шеф-редактор
Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебега,
Іван Головацький,
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія KB № 7970, видане Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь
Степан, р/р №26008013932801 у філії
"Центральне регіональне управління ВАТ
"Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ,
МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано
у комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна
компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національ-
ного товаровиробника. За достовірність рек-
лами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів
несе автор. Редакція не завжди поділяє точ-
ку зору автора. Редакція залишає за собою
право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не поверта-
ються. Листування лише на сторінках газети.